

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармацевції
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП У ФАРМАЦІЮ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

22 Охорона здоров'я
226 Фармація, промислова фармацевція
Фармація, промислова фармацевція
другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
Антіпов Микола Григорович, к.м.н., доцент кафедри загальної та клінічної фармакології	0505130434	antipovodessa@gmail.com
Галина Петрівна Пекліна, д. мед. наук, професор, зав. кафедри загальної та клінічної фармакології	0503908002	omi@mgu.edu.ua
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вступ у фармацевцію – це дисципліна займає значне місце та озброює студентів знаннями, практичними навичками та вміннями, необхідними для виконання професійних функцій. Головне завдання курсу полягає в тому, щоб сформувати у студентів знання історичного шляху розвитку фармацевції і аптечної справи, детально і ґрунтовно ознайомити студентів з історією фармацевтичної науки та практики; сформувати у студентів теоретичні основи та важливі професійні навички щодо організації забезпечення населення лікарськими засобами; надати знання основ належної фармацевтичної практики; сформувати у студентів первинні професійні знання щодо вимог до виробничої діяльності аптек, правил техніки безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму; формування фахової компетентності студентів в умовах професійно-практичної підготовки фармацевтичних працівників.

Предметом вивчення дисципліни є історичні аспекти становлення та розвитку медицини і фармації, тенденції розвитку фармацевтичної галузі в країнах світу та в Україні, та організація роботи аптеки, як закладу охорони здоров'я.

Метою вивчення Вступ у фармацію – є формування у студентів знання історичного шляху розвитку фармації і аптечної справи, детальне і ґрунтовне ознайомлення студентів з історією фармацевтичної науки та практики; формування у студентів теоретичних основ та важливих професійних навичок щодо організації забезпечення лікарськими засобами населення, знання основ належної аптечної практики; формування у студентів первинних професійних знань щодо вимог до виробничої діяльності аптек, правил техніки безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму виробничого відділу аптеки; набуття студентами практичних компетенцій у сфері професійної діяльності фармацевтичних працівників.

Передумови для вивчення дисципліни вивчення **Вступ у фармацію** базується на наступних навчальних дисциплінах: історія України та української культури, безпека життєдіяльності, етика та деонтологія в фармації, основи біоетики та біобезпеки, історія медицини та фармації, філософія.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Вступ у фармацію» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, працювати автономно, в команді та з експертами з інших галузей знань та видів економічної діяльності, мати навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

Навчальна дисципліна Вступ у фармацію забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 34. Рекомендувати споживачам лікарські засоби та товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

ознайомлення студентів з організацією роботи аптеки, завданнями та функціями аптеки, її організаційною структурою, загальними принципами забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту населення й закладів охорони здоров'я;

знайомство з нормативно-правовими та законодавчими актами України, вимогами належної аптечної практики (НАП) до виготовлення ЛЗ в умовах аптек, основними завданнями та функціями аптечних закладів, охороною праці та технікою безпеки фармацевтичних працівників.

Уміння:

набуття умінь з дозування, фасування та пакування лікарських засобів в аптечній практиці та ознайомлення студентів з робочими місцями й обладнанням виробничого відділу аптеки.

Навички:

підвищення загальнокультурного рівня сучасного фармацевтичного спеціаліста, виховання гордості та відчуття необхідності фармацевтичної спеціальності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	28/12	28/12	34/66	1/1	1/1	обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	усього	денна форма			усього	Заочна форма		
		у тому числі				у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя.	14	4	4	6	12	2	2	8
Тема 2. Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.	14	4	4	6	12	2	2	8
Тема 3. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації.	8	2	2	4	12	2	2	8
Тема 4. Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення	6	2	2	2	12	2	2	8

санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.								
Тема 5. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	6	2	2	2	8			8
Тема 6. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.	6	2	2	2	12	2	2	8
Тема 7. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту.	6	2	2	2	8			8
Тема 8. Організація роботи відділу запасів. Автоматизація роботи аптеки.	6	2	2	2	12	2	2	8
Тема 9. Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.	12	4	4	4	6			6
Тема 10. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих, м'яких та рідинних лікарських засобів.	12	4	4	4	12			12
Усього годин	90	28	28	34	90	12	12	66
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя. Лікознавство у первіснообщинному устрої.	4	2

	<p>Медицина і лікознавство часів рабовласництва. Медицина і лікознавство стародавнього Китаю. Медицина і лікознавство стародавньої Індії. Медицина і лікознавство стародавнього Єгипту. Медицина і лікознавство стародавньої Греції. Виникнення перших аптек у Європі. Розвиток науки в XVIII столітті. Аптекарський наказ: роль, функції, напрями діяльності.</p>		
2	<p>Тема 2. Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Сучасна медицина та фармація в країнах світу. Виникнення перших українських аптек. Розвиток фармацевтичної науки в Україні. Становлення і розвиток аптечної справи в Україні. Стан та перспективи розвитку фармацевтичної галузі в Україні.</p>	4	2
3	<p>Тема 3. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації. Історичне значення вчення Гіппократа. Стародавньоримська фармація. Принципи лікувальної діяльності Галена Лікознавство раннього середньовіччя і походження алхімії. Іатрохімія - нове направлення в хімії і медицині; життя та погляди Парацельса. Значення алхімії для розвитку фармації. Медицина і лікознавство країн Сходу. Життя і медична діяльність Авіцени. Праці Авіцени з лікознавства. Медична школа у Солерно.</p>	2	2
4	<p>Тема 4. Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці. Основні завдання та функції аптеки. Організаційна структура аптеки. Поняття Належної аптечної практики. Принципи класифікації аптек. Номенклатура посад персоналу аптеки. Вимоги до персоналу аптек. Структурні підрозділи аптеки.</p>	2	2
5	<p>Тема 5. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Санітарно-протиепідемічний режим аптечних установ. Завдання і функції рецептурно-виробничого відділу.</p>	2	
6	<p>Тема 6. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових</p>	2	2

	лікарських засобів за рецептами лікарів. Організація робочого місця провізора з прийому рецептів і відпуску ліків. Рецепт – визначення, основні функції. Види рецептів, форми рецептурних бланків.		
7	Тема 7. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту. Порядок проведення внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ. Організація вхідного контролю якості ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту. Основні правила зберігання лікарських препаратів і товарів аптечного асортименту.	2	
8	Тема 8. Організація роботи відділу запасів. Автоматизація роботи аптеки. Завдання автоматизації роботи аптеки Вимоги до фасування, пакування та оформлення до безрецептурного відпуску м'яких лікарських засобів згідно СТ-Н МОЗУ 42-4.5:2015.	2	2
9	Тема 9. Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання. Загальні вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптеки. Вимоги до персоналу аптеки, що займається виготовленням стерильних та асептичних лікарських засобів. Перелік виробничих приміщень аптеки, їх функціональне призначення та характеристика. Правила техніки безпеки під час роботи у виробничих приміщеннях аптеки. Вимоги до виробничих та службово-побутових приміщень аптеки та санітарні вимоги до їх прибирання. Вимоги до особистої гігієни персоналу аптек. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.	4	
10	Тема 10. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих, м'яких та рідинних лікарських засобів. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів. Сучасні види упаковки рідких та м'яких лікарських засобів. Прилади та обладнання, що застосовуються для виготовлення м'яких лікарських форм. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських засобів.	4	
	Всього	28	12

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Вступ у фармацію» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Складання алгоритму розміщення відділів аптеки.
8. Ознайомлення з документацією фірми.
9. Заповнення схем та таблиць розвитку фармації та лікознавства від стародавніх часів до сьогодення.
10. Вирішення ситуаційних задач.
11. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя. Реферат: Медицина і лікознавство стародавнього Китаю. Медицина і лікознавство стародавньої Індії. Медицина і лікознавство стародавнього Єгипту. Медицина і лікознавство стародавньої Греції. Виникнення перших аптек у Європі. Розвиток науки в XVIII столітті. Аптекарьський наказ: роль, функції, напрями діяльності.	6	8
2	Тема 2. Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Сучасна медицина та фармація в країнах світу. Реферат: Розвиток фармацевтичної науки в Україні. Становлення і розвиток аптечної справи в Україні. Стан та перспективи розвитку фармацевтичної галузі в Україні.	6	8
3	Тема 3. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації. Реферат: Лікознавство раннього середньовіччя і походження алхімії. Іатрохімія - нове направлення в хімії і медицині.	4	8

	Життя та погляди Парацельса. Значення алхімії для розвитку фармації. Життя і медична діяльність Авіцени. Праці Авіцени з лікознавства.		
4	Тема 4. Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці. Реферат: Основні завдання та функції аптеки. Організаційна структура аптеки. Вимоги до персоналу аптек. Структурні підрозділи аптеки.	2	8
5	Тема 5. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Реферат: Санітарно-протиепідемічний режим аптечних установ. Завдання і функції рецептурно-виробничого відділу.	2	8
6	Тема 6. Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів. Реферат: Рецепт – визначення, основні функції. Види рецептів, форми рецептурних бланків.	2	8
7	Тема 7. Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту. Реферат: Організація вхідного контролю якості ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту. Основні правила зберігання лікарських препаратів і товарів аптечного асортименту.	2	8
8	Тема 8. Організація роботи відділу запасів. Автоматизація роботи аптеки. Реферат: Завдання автоматизації роботи аптеки.	2	8
9	Тема 9. Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання. Реферат: Загальні вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптеки. Вимоги до персоналу аптеки, що займається виготовленням стерильних та асептичних лікарських засобів. Вимоги до особистої гігієни персоналу аптек.	4	6
10	Тема 10. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих, м'яких	4	12

та рідинних лікарських засобів. Реферат: Сучасні види упаковки рідких та м'яких лікарських засобів. Прилади та обладнання, що застосовуються для виготовлення м'яких лікарських форм. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських засобів.		
Всього	34	66

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	--/-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	--/-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	--/-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. –1128 с.
2. Державна Фармакопея України / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів» – 2-е вид. – Харків: Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 3. – 732 с.
3. Державна фармакопея України/ Державне підприємство “Науково-експертний фармакопейний центр”- 1-е вид. – Х.: РІРЕГ, 2001. – 556 с.
4. Наказ МОЗ України № 44 від 16.02.93 р. „Про організацію зберігання в аптечних установах різних груп лікарських засобів та виробів медичного призначення”.
5. Наказ МОЗ України № 197 від 07.09.93 р. “Про затвердження Інструкції по приготуванню в аптеках лікарських форм з рідким дисперсійним середовищем”.
6. Наказ МОЗ України № 275 від 15.05.2006 р. «Інструкція із санітарнопротиепідемічного режиму аптечних закладів».
7. Наказ МОЗ України № 360 від 19.07.2006 р. “Про затвердження Правил виписування рецептів та вимог-замовлень на лікарські засоби і виробу медичного призначення, порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків та вимог замовлень”.
8. Наказ МОЗ України «Перелік провізорських посад у закладах охорони здоров’я» від 28.10.2002 р. №385
9. Наказ МОЗ України № 812 від 17.10.2012 р. «Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) лікарських засобів в умовах аптеки».
10. Стандарт МОЗ України «Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек» СТ-Н МОЗУ42 – 4.5: 2015 //За ред. проф. О.І. Тихонова і проф. Т.Г. Ярних. – Київ, 2015. –109с. (Затверджено наказом МОЗ України № 398 от 01.07.2015р.).
11. Стандарт МОЗ України «Вимоги до виготовлення стерильних і асептичних лікарських засобів в умовах аптек» СТ-Н МОЗУ 42 – 4.6: 2015 // За ред. проф. О.І. Тихонова і проф. Т.Г. Ярних. – Київ, 2015. – 76 с. (Затверджено наказом МОЗ України № 398 от 01.07.2015 р.).

12. Історія медицини та фармації : навч. посіб. для студентів вищ.фармац. навч. закл. та фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька, В. В. Горбаньов, О. О. Суріков та ін. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. – 168 с.
13. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник).

Допоміжна

1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: Навч.посібн. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, А.А. Котвіцька, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Х.: АвістаВЛТ, 2007. – 488 с.
2. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навчальний посібник / Під загальною редакцією: А.С. Немченко. – Х.: НФаУ, 2015, - 73 с.
3. Робочий зошит для практичних занять в аптеці з технології ліків: навч. посіб. для студ. 1-го курсу спец. «Фармація» / Вишневська Л.І., Половко Н.П., Ковальова Т.М. та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2015. – 46с.
4. Технологія ліків. Навчально-методичний посібник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.І.Тихонов, П.А.Логвін, С.О.Тихонова, О.В.Мазулін, Т.Г.Ярних, О.С.Шпичак, О.М.Котенко; За ред.. О.І.Тихонова. – Х.: НФаУ; Оригінал, 2009. – 432 с.
5. Історія медицини / О. Голяченко. – Тернопіль: ЛПЛЕЯ, 2004. – 248с.
6. Історія медицини / С.А. Верхратський С.А., П.Ю. Заблудовський. – К.: Вища школа, 1991. – 431с.
7. Ван Міл Дж., Нельсон І. Громадська фармація в Данії. // Фармац. журн. – 2002. – №2. – С. 15-17.
8. Історія медицини та фармації / З. М.Мнушко. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2009. – 208 с.
9. Саутенкова Н.Л. Організація роботи в датській аптеці // Фармац. журн. – 2001. – № 2. – С. 41-43. 12. Семенченко В.Ф. История фармации. – М.: Альфа, 2010. – 592с.
10. Сятиня М.Л. Історія фармації: навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Львів, 2002. – 660 с.
11. Терещук Т.О., Каленюк Т.Г. Становлення аптечного законодавства у Галичині // Фармац. журн. – 1995. – № 4 – С. 88-92.
12. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В.П. Черних. – К.: Моріон, 2005. – 848 с.
13. Чекмн І.С., Вікторов О.П. Лікознавство Київської Русі // Фармац. журн. – 1982. – № 2. – С. 75-78.
14. Ярних, Т. Г. Екстемпоральна рецептура (технологія, аналіз, застосування): метод. рек. / Т. Г. Ярних, о. І. Тихонов, І. С. Грищенко та ін. – Х., 2015. –379 с.

Електронні інформаційні ресурси:

1. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
2. fr.com.ua – сайт журналу «Фармацевт практик»
3. www.provisor.com.ua – офіційний сайт журналу «Провізор»